

EL RESPECTE I EL DIÀLEG

(Reflexió sobre les bases del treball interreligiós)

1.- Retornar la dignitat a la paraula.

Encara que l'afirmació que vivim en un món convuls i tumultuós pugui presentar ribets de tòpic, no deixa pas de ser una constatació real i verídica. També és fàcil de constatar que el tumult sovint esdevé confrontació entre dos grans bàndols, sense fronteres definides ni organització estable. Uns malden per mantenir a ultrança uns valors que qualifiquen de tradicionals i no n'accepten cap tipus de revisió ni del contingut ni de l'abast; amb prou feines els maquillen per evitar el ridícul de l'immobilisme. Altres es senten insatisfets vivint acríticament d'antigues seguretats i d'antigues pràctiques rutinàries; intenten de reconsiderar creences que titllen d'anacròniques per formular-les amb un llenguatge i des d'unes perspectives més ajustades a la mentalitat racional i tecnològica que domina a la convivència actual.

La contesa ha provocat un fenomen remarcable: les paraules, que haurien de ser eines per al diàleg, han esdevingut instruments de confusió; han perdut el sentit i el valor de compromís, que els és imprescindible. Uns les llancen contra els altres amb la voluntat explícita d'ignorar què signifiquen i de continuar sense canviar cap actitud després d'haver-se'n omplert la boca. Quasi sempre es disparen com a armes contra els altres; poques vegades serveixen per estendre ponts de reconciliació.

2.- La clau és l'estimació sincera i generosa.

En aquesta avinentesa, com hem fet altres vegades, volem reflexionar en veu alta per intentar sortir del laberint i per demanar a altres persones de bona voluntat que ens ajudin a trencar el nus d'una servitud tan enrevessada. Ens aturem en dues paraules que considerem eixos fonamentals per a la convivència pacífica i per a l'enfortiment de la civilitat: el *respecte* i el *diàleg*. Creiem que val la pena d'arribar a un consens sobre allò que és essencial, sobre les fites que poden marcar el camí de l'alliberament.

El punt de partença comú i la clau del respecte i el diàleg ha de ser l'estimació sincera i generosa. Però l'AMOR és una paraula que cal acotar, ja que massa gent la rebrega i la malmet. Altres paraules ens hi ajuden: *comunió*, *conversa*, *compassió* (en el sentit genuí de *patir amb*), *servei*... Des de la nostra òptica religiosa, afirmem que *Aquell que és amor sense límits* o Aquell que s'amaga darrere de noms infinits (*El que és, El que estima, El que coneix, El que es dona...*) ha iniciat i manté amb la persona humana una relació que inclou els trets de totes aquestes actituds dinàmiques. Ell conversa amb nosaltres, tot remarcant que conversar vol dir posar-se en camí, en companyia d'altri, per anar, junts, cap a la descoberta d'una veritat, cap a l'acompliment d'un projecte compartit. La història del món cap a la plenitud és una contínua conversa de DÉU amb la *persona i de les persones entre si*.

3.- Sempre en recerca.

Per arribar al respecte i al diàleg interreligiós, cal insistir en el respecte i el diàleg a dins mateix de l'Església. L'Església no pot ser monolítica, de pensament únic o d'uniformitat sectària i excloent, sinó ben al contrari, pluriforme, acollidora i oberta als valors netament humans i a l'equilibri social. Per això, és indispensable el diàleg respectuós i fer camí plegats.

Un escull que cal superar en totes les religions, i que talla les ales al diàleg, és el fet que persones o institucions s'atribueixin la possessió indiscutible de veritats pretesament absolutes. Nosaltres pensem que la veritat no pot ser un arma d'atac o de defensa, ni una ideologia de poder, ni una justificació de privilegis, sinó dinàmica,

sempre en recerca de noves dimensions de plenitud humana i transcendent. Difícilment es pot arribar a la veritat sense respecte, diàleg i autocrítica. “La veritat us farà lliures”.

4.- Un projecte sostenible i amb garantia.

Definim el *respecte* amb un parell de traços ben concrets: respectar és voler que l'altre sigui i que sigui ell mateix. El respecte és una actitud molt més sòlida i radical que la tolerància com a fonament per construir la convivència harmoniosa, perquè la tolerància cedeix des de la superioritat i, per contra, el respecte neix de la humilitat de reconèixer que l'altre té la mateixa dignitat que jo. El respecte és “tracta els altres com voldries ser tractat”.

Avançant en el sentit del diàleg, per a aquells que hem fet confiança en Jesús de Natzaret, creiem que ell és el *Verb*, la *Paraula*, el *Diàleg* fet carn; amb Ell iniciem una etapa especialment fecunda de la llarga conversa alliberadora. El primer que aprenem al seu costat és que el seu estil d'estimar només rebrota en climes amarats de tendresa i de gratuïtat; té al·lèrgia al poder de qualsevol mena, anul·la qualsevol intent de domini i rebutja de ple qualsevol mena de càstig o de venjança. L'únic que li treu la son és el sofriment i la misèria, el conformisme dels botxins i la resignació de les víctimes. I, quan ja no pot contenir la rebel·lia interior, puja a la *mntanya* i proclama als quatre vents la *Gran Notícia*: Enhorabona, pobres, malalts i humiliats; ara comencen els temps del repartiment just; posseireu la terra i podreu omplir el ventre amb el que Déu posa a l'abast de tothom; la vostra humiliació ha tocat fons i s'inicia la rehabilitació de la vostra dignitat de fills de Déu. A partir d'aquest moment, l'Amor es vesteix de compromís i queda clar que aquell que diu que estima Déu (a qui no veu) i no estima els germans (que té al costat) és un mentider.

Amb Jesús hem après una última lliçó: que el seu projecte és veritable, sostenible i té plena garantia d'èxit. Ell s'hi va jugar la vida i se'n sortí; és viu i manté viu el *Regne*. Tots aquells que siguem capaços de jugar-nos-hi la vida, també trepitjarem la mort i assolirem, en la seva mateixa dimensió, la *Vida*.

5.- A manera de resum.

Per acabar, ho intentem resumir, amb tota la limitació que això comporta:

–El respecte i el diàleg amb l'altre és imprescindible i necessari per al progrés humà, social i transcendent de la humanitat. Quan ens decidim a participar en una conversa, siguem conscients que, sense perdre la pròpia identitat, hem de deixar fora les certes indiscutibles i les seguretats impertorbables; que hem de ser capaços de posar en crisi les conviccions i prejudicis. Només ens hi podem emportar el propòsit sincer de llimar tant com calgui els caires de la nostra petita veritat per fer-la encaixar en una altra veritat més gran, més brillant i més rica

–Més que assemblees, congressos i conferències, el nostre món necessita un diàleg que consisteixi a escoltar el plor dels pobres, dels que sofreixen i dels humiliats i a fer pinya com una sola expedició multicolor per anar contra les causes de tanta misèria i construir el Regne de Déu, un cel nou i una terra nova on el mal mori d'inanició.

Girona, maig de 2008
FÒRUM JOAN ALSINA